

Uit: Okno na Vostok Venster op het oosten - Winter 2019

De gemeente in Kiev (Oekraïne) - Tatiana Nechytailo

Tijdens mijn bezoek aan een westers land, bijvoorbeeld Nederland, word ik vaak gevraagd om te vertellen over de Christengemeenschap in Kiev. Vragen als: hoe groot is de gemeente in Kiev of hoeveel leden heeft deze gemeente? Deze vragen passeren de revue. Om een waarachtig antwoord te geven moet ik eerst een cultuurverschil tussen oost en west aanduiden. Laat ik in eerste instantie uitgaan dat een middelgrote gemeente in Nederland en Duitsland minstens 100 leden telt. Als ik dat vergelijk met mijn gemeente in Kiev, dan kom ik er steeds 80 te kort. Dan zou ik natuurlijk verdrietig kunnen zijn omdat ik in vergelijking een zeer kleine gemeente heb. En toch ben ik niet verdrietig, want ik spreek er liever over dat mijn gemeente zich het afgelopen jaar verdubbeld heeft. Eerst zaten er op een gemiddelde zondag 7-10 mensen in de mensenwijdingsdienst, nu 15-18. Dat geeft vreugde. Vergeleken met een westerse gemeente is onze gemeente ook nog erg jong. Eigenlijk zou de vraag passender zijn als deze zo gesteld wordt: "hoe groot is een pasgeborene?" Een ander aspect in het gemeentelven zijn de vast bij u welbekende lijsten met gemeenteleden.

Nu heb ik geen gemeentelidenlijst of lijst van vrienden. De mensen die in de gemeente komen kan ik doorgaans als 'de leden' beschouwen. De betekenis van het woord 'gemeentelid' is hier in Kiev wat anders. Mensen hebben hier het gevoel lid te zijn geworden 'door de tijd', maar deze leden gaan bijvoorbeeld niet zo graag naar een dienst van de Orthodoxe Kerk. Lid zijn is meer een zielebeleving dan een bijschrijving in het gemeenteboek en met een lidmaatschapskaart. De kring van mensen die de stichting van de Christengemeenschap in Kiev hebben mogelijk gemaakt, zijn deels gedreven door vriendschapsverhoudingen en zijn daardoor tot deze impuls overgegaan. Het bewustzijn van de Christengemeenschap wereldwijd is bij deze mensen niet zo vanzelfsprekend en het groeit zeer en zeer langzaam. Dat heeft tot gevolg, dat het op schrift stellen van een lidmaatschap, zoals dat in Nederland en Duitsland een normale vorm is, nauwelijks voorkomt.

Deze zomer heb ik daarover voor het eerst met drie vrouwen gesproken. Dat 'het lid zijn' onder andere betekent, een wereld-bewustzijn van de Christengemeenschap te hebben. Dat bewustzijn is er niet. Een concreet beeld daarvoor in Kiev is, dat de kring, die jaarlijks bijdraagt, op één hand geteld kan worden en dat het dan om hele kleine bijdragen gaat. De meeste schenkingen zijn impulsgiften. Een ander opvallend element uit Kiev is de demografie. Stel je voor hoe het is om een gemeente te hebben waar het oudste lid 53 jaat oud is? Dat betekent dat bijna alle leden door de weeks werken en nauwelijks tijd hebben om naar de kerk te komen. Arbeidstijden in Oekraïne hebben vaak heel andere dimensies dan in de westerse landen. Kiev is daarnaast ook een uitgestrekte stad met 3 miljoen inwoners, waarbij het voor veel mensen eenvoudig gezegd niet haalbaar is om 's avonds naar de kerk te reizen.

Maar daar komt nu verandering in! De jonge en snel groeiende gemeente heeft vorig jaar een geluksgeschenk gekregen. Namelijk een nieuw huis voor de gemeente. Dit middelgrote huis staat in het centrale deel van Kiev op 5 minuten loopafstand van de Metro. Veel mensen hebben al aangegeven daardoor veel vaker te komen. Ook is er in dit huis nu zoveel ruimte dat er aangekondigde openbare voordrachten kunnen plaatsvinden. En het is een wonder hoe we de middelen en de bouwarbeiders bij elkaar gekregen hebben om het huis om te bouwen tot kerk. Wat daar allemaal gebeurd is, is onmogelijk om in een gemeentebericht te beschrijven. Het is een kleine roman. In een gemeentebericht stond een zinnetje: "dit was zonder de hulp van de geestelijke wereld onmogelijk geweest". De conclusie dat we de bouw zelf niet konden doen was snel duidelijk. Een prachtig team van bouwers is na de aankoop van het gebouw tot stand gekomen. Waarbij velen

kansen kregen om vaardigheden te ontwikkelen in het leiden van een bouw, om creativiteit te ontwikkelen en om scheppend te werken in vakinhoudelijke en het sociale samenkomsten.

De middelen zijn bij elkaar gebracht door wereldwijde schenkingen waarvoor wij ongelooflijk en oneindig dankbaar zijn. De warmte die verbonden is met de ondersteuning die de gemeente Kiev ontvangen heeft is in onze beleven ongelooflijk groots. Dat er ergens op de wereld mensen zijn die het belangrijk vinden dat onze gemeente zich ontwikkelt, geeft ons grote vreugde. U kunt zich voorstellen dat deze ondersteuning niet als een abstract bedrag weggeschreven wordt op de balans.

Een deze korte vertelling, tesamen met wat ik beleefd heb tijdens mijn tentoonstellingsopening in Zeist. Daarna is de tentoonstelling naar Zutphen gegaan en naar Meppel. Het geld zal daarom voor de verbouw voor onze nieuwe kerk worden gebruikt. Op 20 oktober is de eerste Mensenwijdingsdienst aldaar gevierd en op 10 mei 2020 zal het inwijdingsfeest gevierd kunnen worden. U bent van harte welkom om dit met ons te vieren. Tatiana Nechytailo (geestelijke in Kiev, Oekraïne)

Uit de gemeenteberichten van Zeist juni-sept 2018:

Indrukwekkend was het die eerste vrijdag om 8.00 uur: 7 priesters aan de linker- en 7 priesters aan de rechterzijde. Zij flankeerden het opgebouwde altaar ter weerszijden, terwijl Tatjana Nechytailo in het Oekraïens de Mensenwijdingsdienst liet horen in de hoge ruimte in het vroegere Leninmuseum, nu 'Oekraïnehuis voor cultuur' genoemd. Je voelde je als verloren op de hoge, brede granieten traptreden, die naar het Leninmuseum voeren, maar rechts, bovenaan die trappen, leidde een zijdeur naar die ruimte die dit weekend, het laatste weekend van april, in gebruik werd genomen door de Christengemeenschap in Kiev en hun gasten. Wat hadden ze hard gewerkt om die kale, rechthoekige ruimte voor de dienst gereed te maken: vooraan het altaar, drie treden hoog, met hoge witte kaarsen in de kandelaars tegen een paarse achtergrond, een brede violette doek erachter gespannen.

Achteraan een dergelijke doek in het blauw waarvoor de kunstzinnige presentaties plaats moesten vinden. (Dat betekende telkens zestig tot meer dan honderd stoelen omdraaien!) Daarachter alle tafels met boeken, in Oekraïne uitgegeven, kunstzinnig speelgoed uit ateliers, aquarellen en kaarten – haast te veel om in je op te nemen! Voor de koffie moesten we wel drie trappen omhoog, om daar, ergens onder een enorme lichtkoepel wat kleine figuurtjes te zien die voor ons de koffietafels hadden verzorgd met zoete en hartige hapjes. Later bleek, tijdens het gelukwensen overbrengen, hoeveel verschillende groeperingen daar aanwezig waren: allereerst uit eigen land, uit het zuidelijke Odessa, uit het oostelijke Dnjeprpetrovsk, en uit het westelijke Horodenko, alles ver, wel een nacht reizen. Maar ook waren er mensen uit Sint Petersburg en Moskou, de Russen, iets bijzonders in deze tijd van spanningen tussen Rusland en Oekraïne! Daar waren mensen uit Georgië, Hongarije, Tsjechië en Slowakije en uit Zwitserland, Duitsland en Nederland. Overall waar er de laatste 25 jaar contacten zijn opgebouwd.

Drie gemeenten waren vertegenwoordigd: Eindhoven, Driebergen en Zeist. Als belangrijkste gasten de Erzoberlenker Vicke von Behr en de Oberlenker voor Oekraïne en Rusland, Stephan Meyer. Grote

afwezige was Andrej Ziltsov, door ziekte geveld. Hij is al meer dan tien jaar geestelijke in Odessa, waar ook een eigen, nieuwgebouwde kerk is opgetrokken. Er worden reizen naar verschillende steden gemaakt om de Dienst te houden of een doop te voltrekken. Er is het familiezomerkamp in West-Oekraïne met meer dan 100 deelnemers. Een proseminar, jeugdbijeenkomsten, internationale bijeenkomsten. Mede dankzij Dieter Hornemann die de Russischspreekende landen sinds de 90er jaren bezoekt.

Ludmillah Demenkova, een van de eerste leden van de Kiever gemeente, sprak over de ontwikkeling in Kiev sinds 2000, toen daar de eerste Mensenwijdingsdienst werd voltrokken. Jaroslava Terletska en Tatjana Majdanjuk, beiden in Duitsland actief, hebben de gemeente ondersteund tot oktober 2017. Zij spraken beiden over de ontwikkelingen in Oekraïne vanaf het jaar 1000, de heilige stad Kiev en vanaf 2013 - 2014, de revolutie op de Maidan. Het was opvallend hoeveel er in het Oekraïens werd gesproken, waar anders het Russisch de boventoon voerde. Dat is duidelijk een gevolg van die Maidanopstanden, waarin het Oekraïense volk een ontwaakmoment beleefde. Wie zijn wij eigenlijk? Wat is onze eigen taal? Welke cultuur hebben we uit te dragen? Waar gaan de gelden heen? Wie vertrouwen we eigenlijk? Op doeken over een groot gebouw, wegens de brand die er woedde tijdens de Maidan opstand, stond groot geschreven 'Svaboda nascha Religio' ('Freedom is our Religion').

Religie die zich uit hogere regionen verbindt met een volk, een lot, met mensen. Oekraïners hebben nooit een staatsgodsdienst gewild. Oekraïne wordt vaak vertaald als Grensland, als buitenland van Rusland – maar het is eigenlijk 'Harteland'. Harteland van de zwarte aarde, waar veel smart is geleden, maar dat ook het licht ontvangen kan om nieuwe warmtekiemen te doen ontspruiten. Tatjana M. sprak over het leed en de grote onzekerheid van de vluchtelingen uit het separatistische oosten. Kiev is door hen van 3 miljoen naar plusminus 5 miljoen inwoners vergroot. Om hen tegemoet te komen en even te bevrijden van de alledaagse zorgen, heeft zij in Kiev gezorgd dat er

kinderactiviteiten worden aangeboden en een koor werd gevormd met de veelzijdige koorzang uit Oekraïne. Dat koor trad ook op als culturele bijdrage met prachtige en levendige a capella koormuziek. Überhaupt waren de culturele bijdragen van hoog gehalte: prachtige en goed verzorgde euritmie, ook van leerlingen van de vrijeschool in Kiev. Ook een groep die moderne euritmie bracht, gecombineerd met spraak en ook drama! En het symphonieorkest uit Kiev, geleid door een lid van de Christengemeenschap, met ongemeen boeiende en ontroerende moderne muziek uit hedendaags Oekraïne.